

מינים של תשוקה

אושי טל

הבדלים בתפיסת התשוקה בין נשים וגברים

אקטיביות, ביטחון עצמי, תוקפנות וישירות ואילו הנשים אופיינו על ידי עדינות, רגישות והבעת ביטחון (זיו ועמיתים, 1972). הבדלים אלה באפיון התקבלו מנבדקים ומנבדקות, כלומר נשים וגברים בישראל לא נבדלים בתפיסתם הסטראוטיפית את ההבדלים בין המינים.

הגישה הראשונה שמציגה פיינס כהסבר להיווצרות הסטראוטיפים המיניים היא גישת הסכמות הקוגניטיביות-חברתיות. לפי גישה זו, לאדם סכמות שהן מעין מסגרות המכוונות אותו לקלוט מידע מסוים, התואם את קטלוג הסכמה, ולהתעלם ממידע אחר. סכמות מין כוללות הערכות לגבי התנהגות כל אחד מהמינים. מחקרים שנעשו על ידי טיילור (Taylor & Falcone, 1982), חוקרת מתחום הפסיכולוגיה החברתית, הראו כי אנשים בעלי סכמות מין חזקות נוטים לארגן את המידע יותר על פי תפקידי מין מאשר אנדרוגינים – אנשים שאינם מסווגים מינית.

אז מה המסקנה שלי מהגישה הזו? לגבי הנשים מבינים שסברו שאישה היא שכותבת את השורות האלה, הכחתן שעשרות שנות פמיניזם ירדו לטמיון, כי זהות מינית נשית מגובשת למעשה אומרת שהסטראוטיפים המיניים שלכן חזקים יותר. לגבי הגברים... ניחוח הטסטוסטרון עולה באפי, אם סברת שהכותבת היא אישה אין ספק שיצאת גבר... גבר טועה. אז אם נסמוך על סכמות, ייתכן שנטעה.

הגישה הבאה היא גישת התפקידים החברתיים. לפי גישה זו, סטראוטיפים מיניים נוצרים מהתפקידים החברתיים המוחזקים לרוב על ידי נשים וגברים. חלוקת התפקידים יוצרת ציפיות מתפקיד המין, מהנשים מצפים להתנהג באופן שיתופי וטיפולי ומהגברים – באופן ביצועי. אם אתרגם "ביצועי" לענייננו, עניין התשוקה, הרי שמכתב רומנטי נודף ריח שושנים אינו מתאים לסטראוטיפ ה"ביצועי", לפי גישה זו היינו מצפים מגבר למכתב קצר וישיר יותר (מהסוג שגורר תביעה על הטרדה מינית...). מוסיפה התאוריה וטוענת שהמינים מפתחים מיומנויות שונות בהתאם לתפקידים השונים שהם ממלאים, כך שבתהליך מעגלי, בילדותם מקבלים

בניח שהיו מונחים לפניכם שני מכתבים ובהם השורות הבאות:
מכתב ראשון:

**"אהבת חיי, כל יומי מלא במחשבות עליך
זכמיהה למגעך. עצם המחשבה עלינו ביחד
מציפה את גופי באושר ועונג..."**

מכתב שני:

"אני רוצה אותך, אצלי או אצלך?"

שני המכתבים מביעים את תשוקת הכותב לנמען, עתה נסו לנחש: איזה מהם כתב גבר ואיזה-אישה? בוודאי הייתם מניחים שאישה כתבה את המכתב הראשון לאהובה ואילו גבר – את השני, אולי אף הרחקתם יותר ושיערתם שהמכתב הראשון נכתב על דף ורדרד מבושם קלות בכתב עגול ואילו המכתב השני נכתב, במקרה הטוב, על מפית נייר מוכתמת. תפיסה זו תואמת את הספרות המערבית ואת תעשיית הקולנוע: האישה יושבת ליד חלונה, כותבת מכתבי אהבה לאהובה הרחוק ואילו הגבר נותן דרור ליצריו. הרי לא נוכל להעלות על דעתנו את גיימס בונד, כסמל הגבריות, מטיל עצמו על פסי הרכבת, כמו אנה קארנינה. מתברר שגם אנו, בתחום מדעי ההתנהגות איננו פטורים מהשפעת סטראוטיפים מיניים. מדוע אנו, בעידן השואף לשוויון בין המינים, משייכים משפטי תשוקה מעודנים שכאלה דווקא לאישה ואת ביטויי התשוקה הישירים יותר לגבר? איילה מלאך-פיינס בספרה "פסיכולוגיה של המינים" מציגה גישות תאורטיות המציעות הסברים להיווצרות אותם סטראוטיפים מיניים.

תחילה נבחן מהם סטראוטיפים מיניים. לפי פיינס, סטראוטיפים מיניים הם תבניות חשיבה נוקשות ושגורות המייחסות לגבר או לאישה תכונות והתנהגויות טיפוסיות בשל השתייכותם המינית, מבלי לבחון אותן מול המציאות הפרטית. הסטראוטיפים נלמדים בתהליך הסוציאליזציה ומסייעים לנו לשפוט אירועים ופרטים שונים. לדוגמה אלה אותן תבניות שגורמות לנו לייחס את התואר ד"ר לכירורגיה לגבר ולא לאישה. במחקר שנערך בארץ אופיינו הגברים בתכונות כמו

